

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø

Adresseliste

23.10.2023

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2023/996

Protokoll fra møtet i Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø villreinområder 16.10.2023

Organ:	Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø villreinområder
Tid:	16. oktober 2023, kl. 18:00 – 19:00
Møteform:	Digitalt, TEAMS
Protokollen er godkjent av:	Olav Söderberg
Grunnlag for møtegodtgjørelse	2 timer forberedelse og 1 time møte, samt 30 minutter e-postmøte
Saksbehandler:	Statsforvalteren i Trøndelag, Simon Heier og Signe Jørgensen

Deltakere på nemndsmøtet

Kommune	Medlemmer	Deltakelse	Varamedlemmer	Deltakelse
Alvdal	Olov Grøtting		Arne Dagfinn Øynes	
Dovre	Marius Voll		Gunn Jane Ulekleiv	
Folldal	Bente Fossum	X	Frode Brendryen	
Lesja	Eirik Sæther		Anne Matre	
Molde	Toril Melheim Strand (nestleder)	X	Stig Arild Arvesen	
Oppdal	Haakon Eldar Nordseth	X	Ingrid Husdal Dørum	
Rauma	Reidar Brude	X	Magnhild Vik	
Rennebu	Per Arild Torsen	X	Kari Aftreth	
Sunndal	Olav Söderberg (leder)	X	Astrid Sæter	
Tynset	Margrete Sundberg Rusten		Ola Engen	X
Statsforvalteren	Simon Heier (sekretær)	X		
Statsforvalteren	Signe Jørgensen (sekretær)			

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø villreinområder
c/o Statsforvalteren i Trøndelag
Postboks 2600, 7734 Steinkjer
E-post: fmlpost@statsforvalteren.no

Leder: Olav Söderberg, mobiltilf. 90 68 68 13, e-post: olav@sunndalen.com
Sekretær: Statsforvalteren i Trøndelag, Simon Heier, tlf. 74 16 80 85, e-post simon.heier@statsforvalteren.no

Saksliste

Saksnr.	Tema
49-2023	Godkjenning av innkalling og saksliste
50-2023	Referat- og orienteringssaker
51-2023	Høring – masseuttak og knusing av grus – Lesja kommune
52-2023	Høring – Tilbygg seterstue – Oppdal kommune
53-2023	Høring – Kongelbergløypa til fast trasé – Lesja kommune – diskutert i møtet og avgjort i e-postmøte 17.10.2023 – 19.10.2023
54-2023	Eventuelt

49-2023 – Godkjenning av innkalling og saksliste

Forslag til vedtak

Innkalling og saksliste godkjennes.

Vedtak

Innkalling og saksliste godkjennes.

50-2023 – Referat- og orienteringssaker

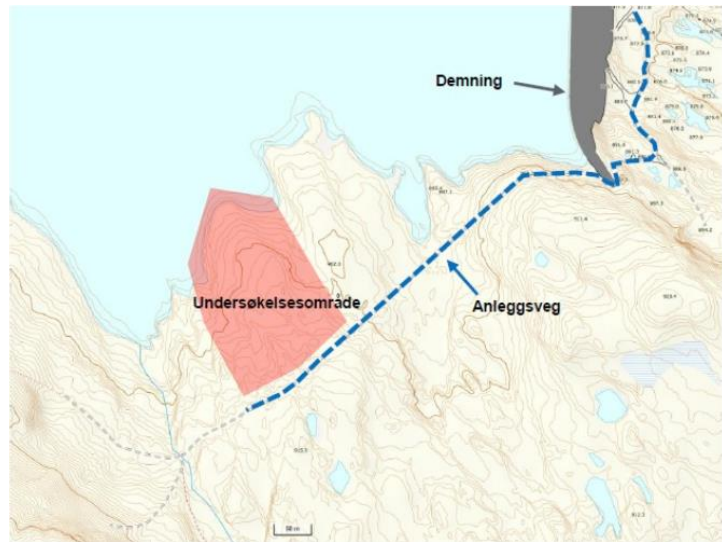
Innspill til ny villreinspolitikk

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø ga et innspill på Klima- og miljødepartementets innspillsrunde til stortingsmelding for villrein. Temaene som nemnda tok opp var nedbygging/utbygging, ferdselsregulering, mineralutvinning, forsvaret og økonomi til forvaltning. Forslag til innspill ble godkjent av nemndsleder, og oversendt den 27.09.2023.

Planlegging av rehabilitering av dammen på Reinsvatnet

Statkraft planlegger en eventuell rehabilitering av dammen på Reinsvatnet. Dammen er en tradisjonell steinfyllingsdam med tetningskjerne i morene bygget i perioden 1962-64 og ble utbedret i 1997.

Med bakgrunn i at det er en steinfyllingsdam vil en eventuell rehabilitering medføre at det behøves ny plastringsstein. Med bakgrunn i nødvendigheten av å dokumentere bergmassekvalitet ønsker Statkraft å foreta en kjerneboring i området som er vist på kartet under.

Arbeidet er planlagt gjennomført medio oktober 2023. Nasjonalparkstyret, Statskog (som grunneier) og andre er kontaktet for å få aksept for tiltaket. Fjellstyret i Sunndal ble også kontaktet slik at tidspunktet for gjennomføring ikke var uheldig for villrein i området.

Villreinnemnda har ikke blitt kontaktet i forbindelse med denne forberedelsen til grunnboring. Nemnda har bedt Statkraft om å bli involvert om det skal være behov for faglige avklaringer knyttet til villrein og for framtidige høringer om tiltak i villreinområdet.

Ny informasjon innsendt 15. oktober pr. e-post til sekretariatet:

«Kjerneboringen var planlagt startet opp i uke 40 men på grunn av værforholdene (snø) var det ikke mulig å frakte opp utstyret til Reinsvatn dam fredag den 6.10.

Det ble tatt en ny vurdering på mandag 9. oktober 2023. Men værholdene var slik at det ikke var mulig eller tilrådelig (HMS-vurdering) å frakte utstyr opp til Reinsvatn på mandag 09.10.2023.

Kjerneborefirma har reist tilbake til Oslo.

Det ligger an til at kjerneboringen må utsettes til neste år.

Det ligger an til gjennomføring i juni/juli 2024.»

Forslag til vedtak

Referat og orienteringssaker tas til etterretning.

Vedtak

Referat og orienteringssaker tas til etterretning.

51-2023 – Høring- Søknad om masseuttak og knusing av grus til drift og vedlikehold av Dalsidevegen, Lesja kommune

Saksopplysninger

Villreinnemnda har mottatt høringsdokumenter fra Lesja kommune angående søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for masseuttak og knusing av grus til drift og vedlikehold av Dalsidevegen i Lesja kommune. Dalsidevegane AS søker om å få videreføre et eksisterende masseuttak i Sletthellåe, og ønsker i denne omgang tillatelse til å ta ut 3000 m³. Det søkes også om utbedring av veg som krysser vassdraget over brua for kryssing av mobilt knuseverk som er for tungt til å krysse brua. Uttaket skal brukes til drift og vedlikehold av vegnettet på Dalsida.

Det eksisterende masseuttaket hadde oppstart i 2001. Sletthellåe er et elveløp med betydelig masseføring av blokk, stein og grus (se flyfoto). Lesja fjellstyre og Statskog har innvilget søknad om uttak.

Lesja kommune er positive til masseuttak for vedlikehold av Dalsidevegane som er en viktig tilkomstvei for både gårdbrukere, kraftlag og til fritidsboliger, under forutsetning av at tiltaket utføres med hensyn til natur og rekreasjon. Deriblant pekes det på villrein og viktigheten av å unngå støyende aktivitet under kalvingsperioden.

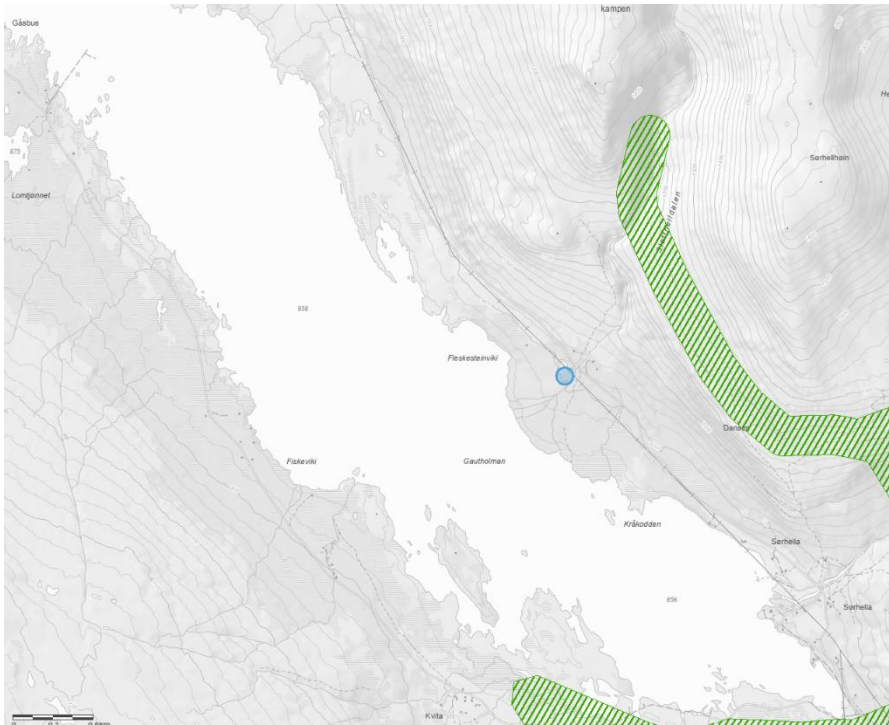
Kommunen er også positiv til at uttaket blir gjort i eksisterende massetak fremfor at det åpnes nye områder i landskapet. Kommunen ønsker å sette vilkår om tidsperiode for uttak, hvor uttak ikke kan utføres i perioden 1.mars – 15.juni, og kun på hverdager mellom kl. 08.00 – 18.00.

Flyfoto av eksisterende masseuttak som planlegges videreført. Fra sakspapirene.

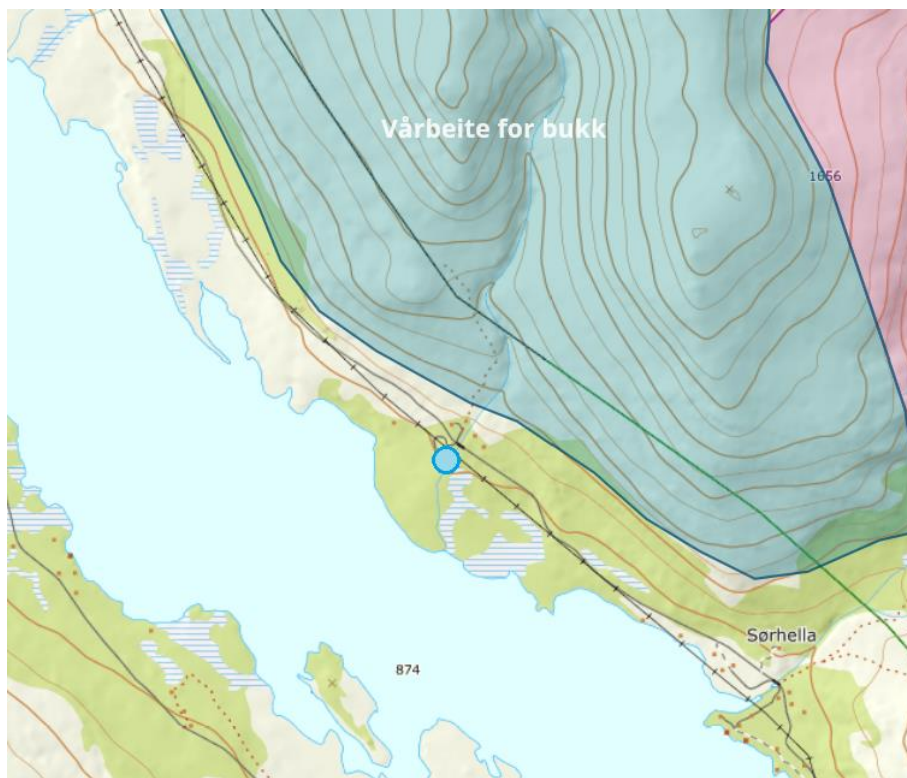
Villreinens bruk av området

Område for masseuttak, og vegene det skal drives vedlikehold på, ligger innenfor Snøhetta villreinområde. Det aktuelle området er registrert som sommer- og høstbeite, samt vinterbeite for villrein i naturbase.no. Området for masseuttak ligger også i nærheten av trekkpassasje for villrein, samt midt mellom fokusområdene på Kvitmyrin og Aursjøen, Gåsbue.

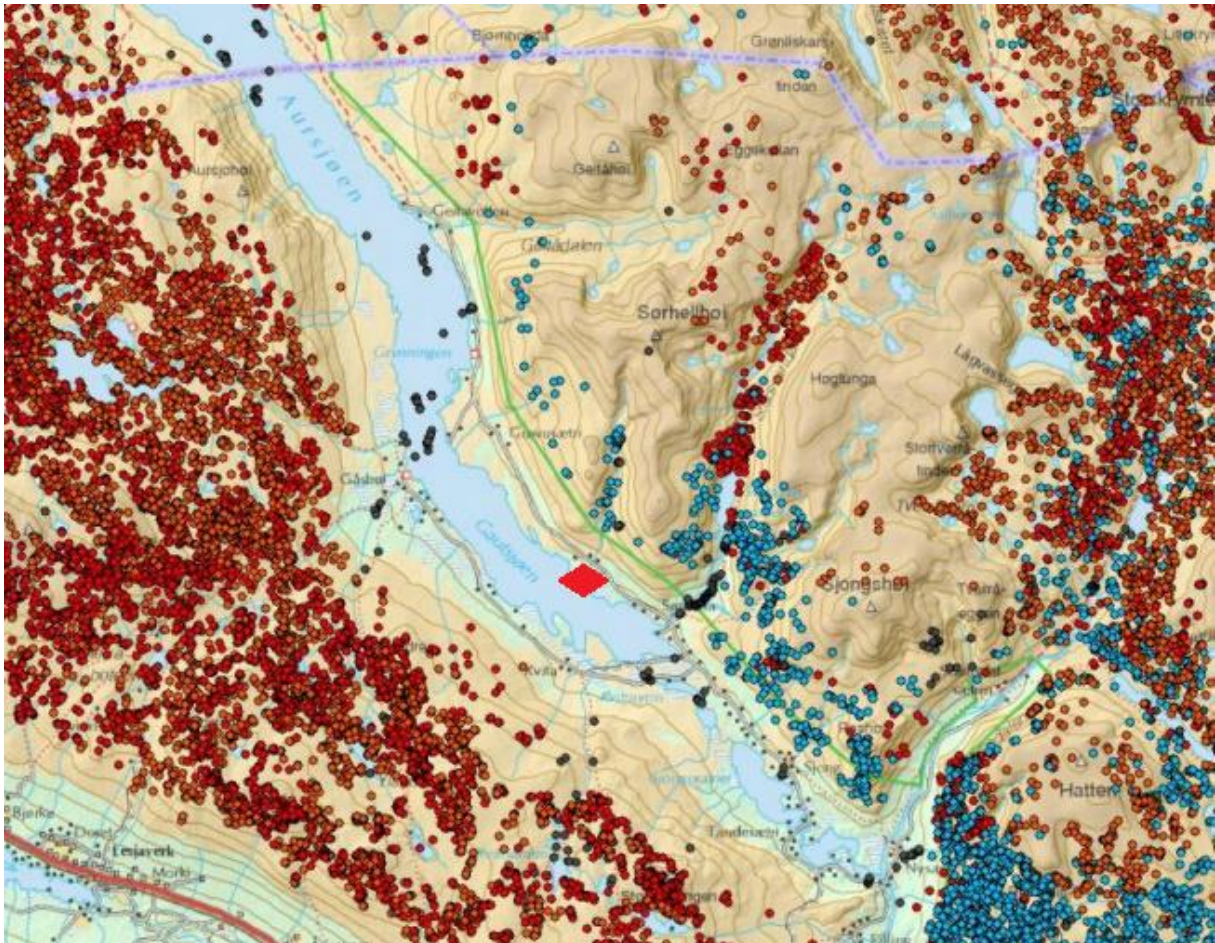

Tiltaket i markert som en sirkel vest for Dalsidevegen og høyspentledningene ved Sletthellåe. Kart hentet fra naturbase.no

Området øst for Dalsidevegen fungerer som viktig vårbeite for bukk. Tiltaksområdet ligger mellom to fokusområder, Kvitmyrin (SN08) og Aursjøen, Gåsbue (SN09).

Tiltaket i markert som en sirkel, vest for blått område som fungerer som viktig vårbeite for bukk. Kart hentet fra villrein.no

GPS-posisjoner fra området rundt Aursjøen med tiltaksområdet markert som rød firkant. Blå prikker bukker og røde prikker er simler (grå prikker er fangstgroper) (kart hentet fra NINA rapport 800).

Vurdering

Området for planlagt masseuttak ligger i utkanten av en kjent trekkpassasje. Området er tidligere benyttet som et masseuttak og ligger rett ved annen infrastruktur. Plasseringen vurderes derfor som ok. Massene skal knuses og bearbeides på stedet, og dette vil medføre en del aktivitet i villreinområdet som kan forstyrre villreinen. Det anses i dette tilfellet som positivt at massene knuses og lagres nært vegnettet der det skal brukes. Det vil bety mindre trafikk og aktivitet i andre og mer sårbare områder.

Vi mener at kommunen vurderer riktig i å sette vilkår om uttak ikke skal gjøres i perioden 1. mars til 15. juni. Og at drift og støyende aktivitet begrenses til hverdager mellom 08:00-18:00. Da vil man unngå aktivitet i den sårbare kalvingsperioden. Tiltaksområdet ligger nært opp til kjent vårbeite for bukk, og derfor støtter vi kommunen i å stille vilkår om at aktiviteten bør utføres etter 15. juni. Aktiviteten før 1. mars vil begrense seg naturlig pga snø- og vinterforhold.

Forslag til vedtak

Ingen merknad.

Behandling

Forslag til vedtak støttes enstemmig.

Vedtak

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø har ingen merknad til saken.

52-2023 – Høring-Tilbygg til seterstue i Dindalen, Oppdal kommune

Saksopplysninger

Villreinnemnda har mottatt høringsdokumenter fra Oppdal kommune. Oppdal kommune har mottatt søknad om dispensasjon for å sette opp tilbygg til seterstue ved Dindalsvegen.

Det skal settes opp et tilbygg til eksisterende hytte/seterstue, som skal settes opp i samme byggestil. Tilbygget skal inneholde 3 soverom og et bad uten toalett. Areal på eksisterende bebyggelse er 56 m², og det søkes om tilbygg som vil øke arealet til 87 m². Det oppgis at seteren ikke er i drift og at jorda der tilbygget er tenkt i dag benyttes som parkeringsareal.

Det oppgis at formål med tilbygget er å beskytte eksisterende seterstue mot fuktskader. Dette med bakgrunn i at taket på dagens tilbygg per i dag ligger lavere enn taket på eksisterende bygg og det blir dermed liggende store mengder snø på taket over lange perioder. Dette har resultert i at konstruksjonen har vært utsatt for mye fukt og deler av konstruksjonen må skiftes. Ved å bygge et tilbygg der taket flukter med eksisterende bygg vil man hindre at snø samler seg på taket og dermed bli kvitt fukt problematikken, slik at man kan bevare eksisterende seterstue mot fuktskader. Det oppgis at tilbygget ikke vil føre til økt personbruk.

Bilde fra sakspapirene som viser hvordan seterstuen ser ut per i dag og dagens parkeringssituasjon (til venstre), samt tenkt plassering av tilbygg (til høyre).

Illustrasjon tenkt seterstue med nytt tilbygg, fra tilsendte sakspapirer.

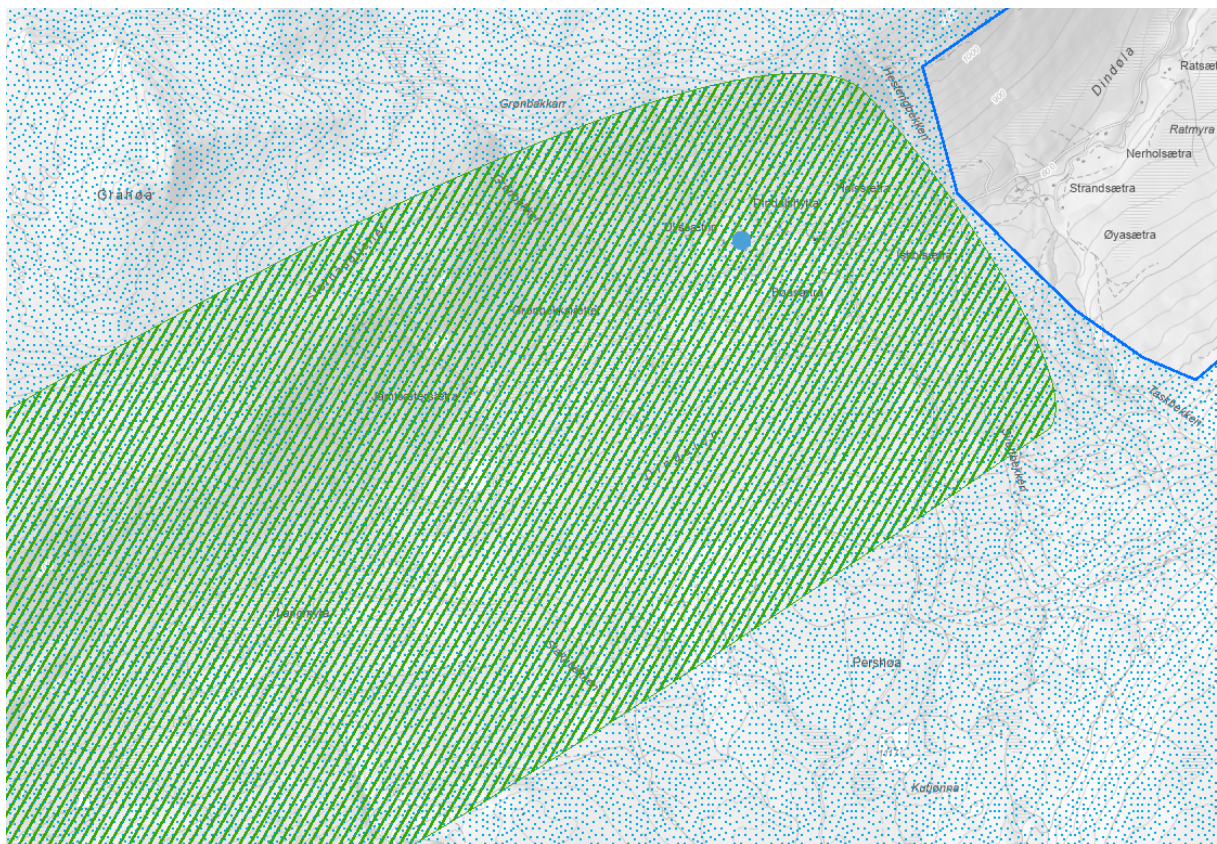
Eksisterende og nye plantegninger, fra tilsendte sakspapirer.

Villreinens bruk av området

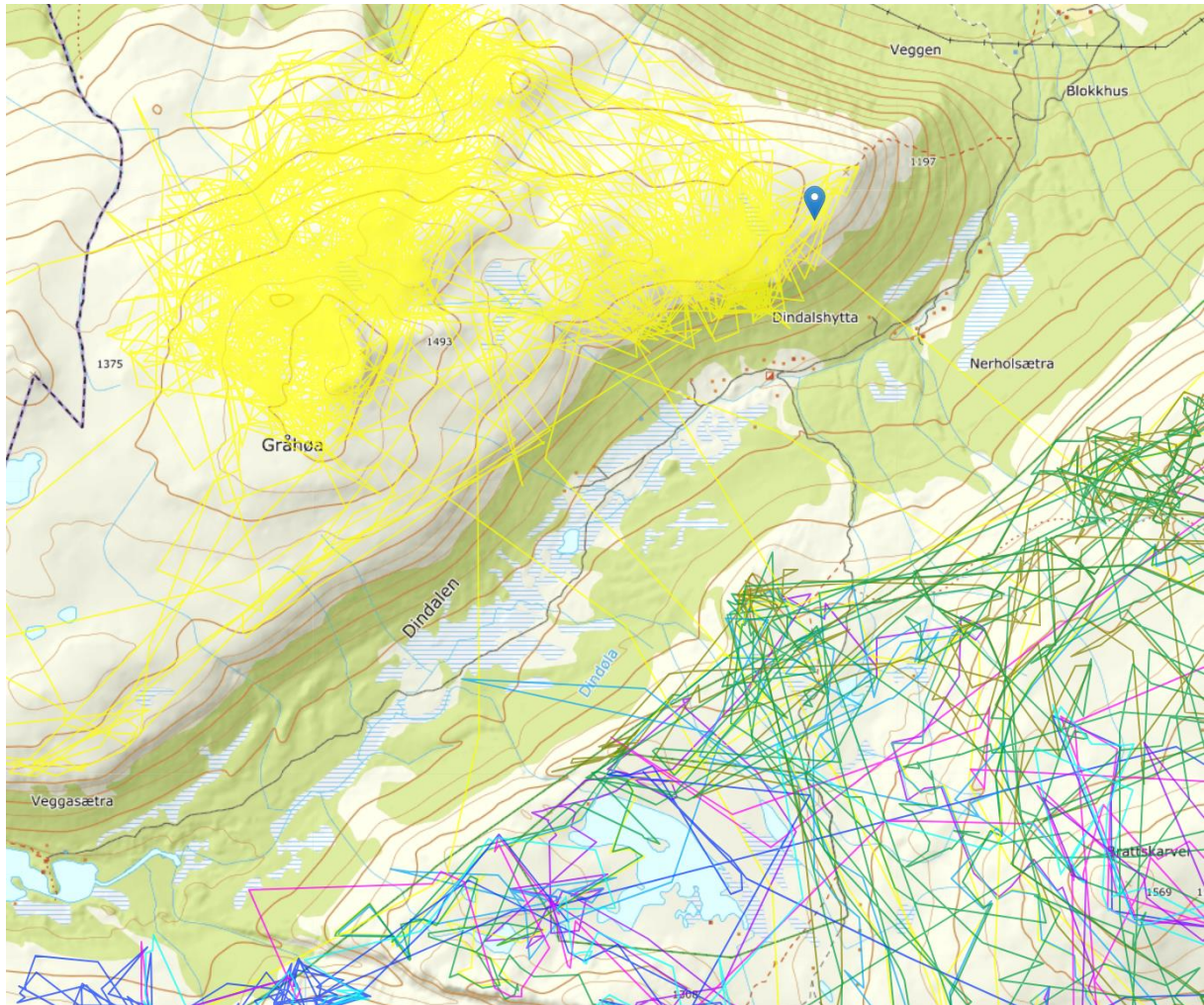
Seterstua ligger i Snøhetta villreinområde. Fritidsboligen ligger i en trekkpassasje, i tillegg til at det aktuelle området er registrert som en del av sommer – og høstbeite for villrein i naturbase.no. Området har vært lite brukt som beite de siste 50 årene. Dindalen (SN17) er et av flere fokusområder i Snøhetta villreinområde, og man er bekymret for fremtidig bruk av denne trekkpassasjen. Ferdsel i Dindalen påvirker trekket over mot Gråhøa sommer og høst. Gråhøa brukes av små bukkeflokker i barmarksperioden. Trekkhinderet er per i dag vurdert til å være 50 – 90 %.

Fra NINA rapport 800:

«Vinterbeitene i Soløyfjellet/Gråurdfjellet var mye brukt på 1980-tallet, og er en viktig habitatkvalitet for Snøhettareinen. Områdene rundt Snøfjelltjønnin utgjør en sårbar «flaskehals» for reinen når flokkene kommer vestfra og skal ut til dette området. Utbygging og dermed forstyrrelsespotensialet i innfallspartiet er kritisk for hvorvidt reinen skal ha tilgang til dette vinterbeiteområdet.»

Kartet viser seterstua med blå prikk som ligger midt i trekkpassasjen som går gjennom Dindalen.

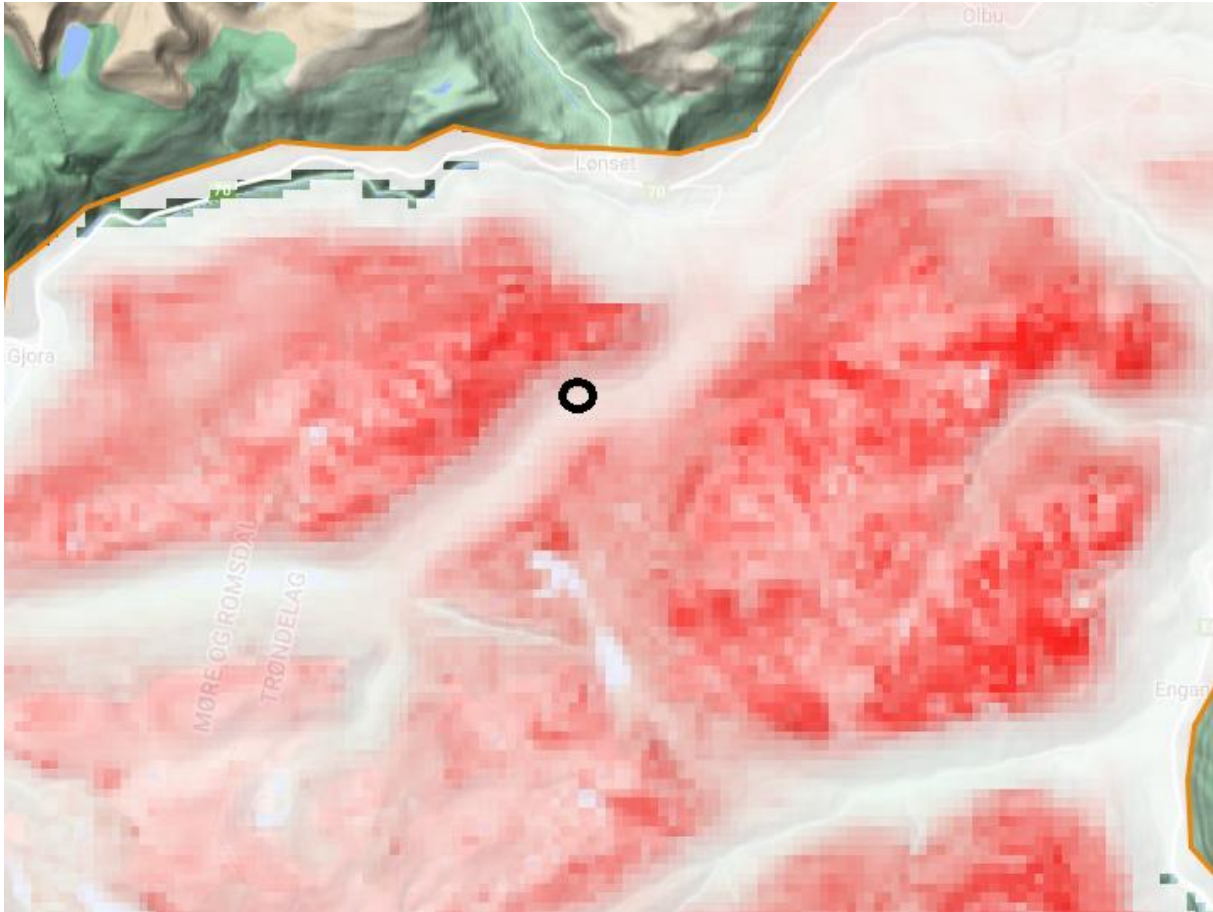
Kart fra dyreposisjoner.no viser GPS-merket bukk som har benyttet seg av trekket over Dindalen, svært tett på den aktuelle fritidsboligen.

Vurdering

Norge er i dag det eneste landet i Europa som har rester av den opprinnelige ville fjellreinen, og har derfor et spesielt ansvar for å ta vare på og forvalte villreinen slik at også fremtidige generasjoner kan oppleve levedyktig bestand av villrein. Snøhetta villreinområde er et nasjonalt villreinområde og en del av Europeisk villreinregion. Villrein er oppført som truet art på den globale rødlisten og som nært truet på den nasjonale rødlisten. Villreinen i Snøhetta er svært sky. Her reagerer reinen tidlig på menneskelige forstyrrelser og har lang fluktavstand. Villreinen lever i et ekstremt miljø og det skal lite til før villreinen blir forstyrret slik at det går på bekostning av kondisjon og reproduksjon. Villreinen i Snøhetta har utfordringer med produksjon og arealbruk. I april 2022 ble den første tilstandsklassifiseringen av de 10 nasjonale villreinområdene ferdigstilt. Snøhetta, sammen med fem andre områder, ble klassifisert som dårlig.

Seterstua som det er søkt om tilbygg på ligger i Snøhetta villreinområde. Fritidsboligen er en av flere som ligger i Dindalen, mot yttergrensen av villreinområdet. Det er generelt mange fritidsboliger i Snøhetta villreinområde, og ferdsel i forbindelse med disse utgjør en betydelig belastning for villreinen. Området er en av innfallsportene til områdene som fører til aktivitet i viktige områder for villreinen i og rundt Dindalen. Det vurderes som viktig å legge vekt på det økende presset som villreinen i Snøhetta står ovenfor, gjennom blant annet nedbygging og fragmentering av leveområder og økt ferdsel. Det aktuelle tiltaket er lite i seg selv, men det er

nødvendig å se på den samlede effekten av mange små inngrep. Med bakgrunn i dette vurderes det som nødvendig å ha en restriktiv holdning til utvidelser av bygninger i området, og spesielt utbygging som tilrettelegger for økt overnattingskapasitet i fritidsboliger. Det menneskelige fotavtrykket i områdene rundt Dindalen er, slik illustrert på kartet, allerede betydelig med dagens aktivitet.

Kartet viser områder med menneskelige aktiviteter og infrastruktur som unngås av reinsdyr i områder som ellers kunne gi gode naturressurser. De statistiske estimatene er basert på en lang liste med data over infrastruktur og menneskelige aktiviteter (tetthet av veier - med ulikt trafikknivå, tetthet av stier - med ulikt turistvolum - tetthet av hus, private hytter, DNT-hytter osv.). Estimatene viser den samlede virkningen av menneskelige aktiviteter og infrastruktur på hver 100m, mens de tar hensyn til egnetheten til vegetasjon, topografi, klima osv. Jo mørkere farge, jo større er det menneskelige fotavtrykket. Kartet er hentet fra nettapplikasjonen [renewablereindeer.gis \(earthengine.app\)](https://renewablereindeer.gis/earthengine.app).

Etter § 10 i naturmangfoldloven skal «En påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for». Den omsøkte dispensasjonen vil kunne skape presedens for tilsvarende ønsker om utvidelser av fritidsboliger innenfor det nasjonale villreinområdet, og dermed bidra til å utsette villreinområdene for uheldig samla belastning.

Vi tolker saksdokumentene slik at antall soverom ikke skal øke, og at planen om å ha et soverom i 2. etasje ble endret. Dette arealet er nå planlagt til å være en bod. En økning på 31m² er å anses som en vesentlig økning i bygningsmasse og bruksareal. Det er naturlig å legge til grunn at man med en slik økning i bruksarealet legger til rette for mer bruk av fritidsboligen.

Forslag til vedtak

Tilstandsklassifiseringen viser at Snøhetta villreinområde har uønsket dårlig kvalitet. Den menneskelige ferdselen er stor og forstyrrer villreinen. Tilbygg og utvidelser av fritidsboliger kan tilrettelegge for økt overnattingskapasitet med påfølgende økt ferdsel i fjellområdene. Betydningen av dette tilbygget alene vil ikke være stor, men med tilsvarende praksis for alle fritidsboliger i området, vil den samlede effekten av ferdsel og forstyrrelse av villrein kunne øke betydelig.

Nedbygging er en av de største truslene mot villrein, og det er sentralt at man begrenser dette framover for at vi skal klare å ivareta villreinen. En økning på 31m² er å anses som en vesentlig økning i bygningsmasse og bruksareal. Det er naturlig å legge til grunn at man med en slik økning i bruksarealet legger til rette for mer bruk av fritidsboligen. Villreinnemnda fraråder derfor at det innvilges dispensasjon til å sette opp tilbygg på seterstua som øker fritidsboligens areal med 31m².

Behandling

Ønske om å legge inn: Etter § 10 i naturmangfoldloven skal «*En påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for*».

Forslag til vedtak, samt tilføyelse av naturmangfoldlovens § 10 støttes enstemmig.

Vedtak

Tilstandsklassifiseringen viser at Snøhetta villreinområde har uønsket dårlig kvalitet. Den menneskelige ferdselen er stor og forstyrrer villreinen.

Etter § 10 i naturmangfoldloven skal «*En påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for*». Tilbygg og utvidelser av fritidsboliger kan tilrettelegge for økt overnattingskapasitet med påfølgende økt ferdsel i fjellområdene. Betydningen av dette tilbygget alene vil ikke være stor, men med tilsvarende praksis for alle fritidsboliger i området, vil den samlede effekten av ferdsel og forstyrrelse av villrein kunne øke betydelig.

Nedbygging er en av de største truslene mot villrein, og det er sentralt at man begrenser dette framover for at vi skal klare å ivareta villreinen. En økning på 31m² er å anses som en vesentlig økning i bygningsmasse og bruksareal. Det er naturlig å legge til grunn at man med en slik økning i bruksarealet legger til rette for mer bruk av fritidsboligen. Villreinnemnda fraråder derfor at det innvilges dispensasjon til å sette opp tilbygg på seterstua som øker fritidsboligens areal med 31m².

53-2023 – Høring - Kongelbergløypa til fast trasé – e-postmøte 17.10.2023 – 19.10.2023

Saksopplysninger

Bjorli Lesja Løypelag har søkt Lesja kommune om å gjøre Kongelbergløypa til en fast trasé etter noen års bruk.

Løypa går fra toppen av fjellheisen på Bjorli via høyde 1280 på Kollhø, og vidare sørover i hellinga og på flata mellom Ettare Kongelberget og Kollhø. Videre går løypa ned i Søreibusbotnen over Myrane og ned i lia mot Søreinbu og Kvamsgardane. Der møter traséen Einbusløypa og binder sammen løypenettet.

Løypelaget argumenterer i søknaden med følgende:

«Løypa er lagt i snørike søkk og område og det er ikkje observert reinsdyr der vinterstid i prøveperioda. Det er heller ikkje gjort observasjoner av spor eller reinsdyr i nærområdet til løypetraséen. Kjentfolk meiner bestemt dette ikkje er noko egna vinterbeite for reinsdyr, Det er heller ikkje kjent vintertrekk her.

Evaluering av løypen:

- Løypa er brukt i helger og ferier og ved finvær, særlig mot siste del av sesongen.*
- Løypa kanaliserer bruken av fjellet til denne traséen, fremfor innover fjellet.*
- Vi har ikkje observert auka bruk av terrenget rundt og vidare innover fjellet.»*

Skiløypa har vært i bruk i en 3-årsperiode. I tillatelsen for prøveperioden ble det satt krav om det skulle vurderes opp imot villreininteresser etter prøveperioden.

Nemnda har sendt en henvendelse til Lesja kommune om hvordan de tenker å involvere villreinnemnda i denne saken. Til svar sier kommunen at det kommer en høring på saken der villreinnemnda får mulighet til uttalelse. Det er knyttet usikkerhet til når høringen blir oversendt til nemnda (i løpet av enten uke 41 eller 42), og det kan føre til at vi ikke får med kommunen sin foreløpige vurdering av saken innen dette nemndsmøte.

Sekretariatet valgte å sette saken på agendaen slik at nemnda kunne uttale seg. Saken ble derfor diskutert i teamsmøte den 16. oktober 2023.

Den 17. oktober ble den formelle høringen oversendt til nemnda for uttalelse, med kommunens foreløpige vurdering. Saken ble derfor sendt ut på nytt i et e-postmøte, med den oppdaterte informasjonen fra kommunen.

Kommunens vurdering:

«Ein har ikkje teljing av brukara per løype, dette hadde vert eit godt verktøy for vidare forvaltning av kanaliseringstiltak.

Lesja kommune vurderer at ein kan pålegge løypelaget å oppføre teljarar i løypene som er i leveområdet til villrein.

§ 9. føre-var-prinsippet

Lesja kommune meiner ein innehar kunnskap til å fatte ein slutning på søknad.

Lesja kommune meiner ein ikkje kan innvilge ein permanent trase, men at ein kan basere seg på 5 årige syklusar der ein evaluerer trase og effekt på natur og viltet før eventuelt ny 5 års periode. Om

personar held seg til trakka trase føreligger det ikkje alvorleg eller irreversibel skade på naturmangfaldet, men det er fare for at det kan skape auka ferdsel inn i fjellområdet. Derfor oppfordrar Lesja kommune at Bjorli Lesja løypelag og Bjorli skisenter ser på omlegging av fjell-løypa.

§ 10. økosystemtilnærming og samlet belastning

Den samla belastninga på særleg på pattedyra villrein og fjellrein er stor, som gjer at dei begge er svært sårbare.

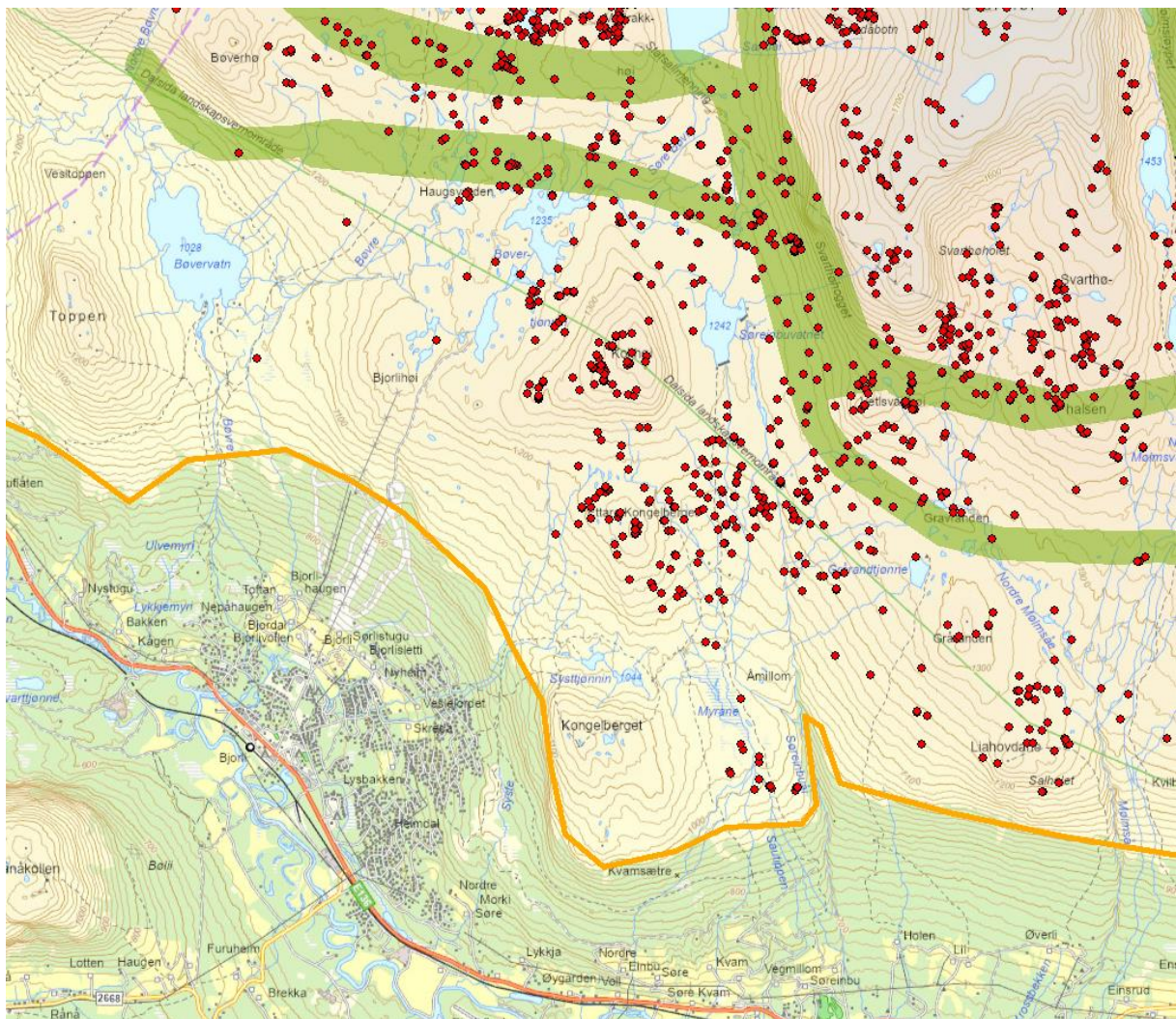
Kanalisering av ferdsel som nemnt i punkt over, kan vere eit godt tiltak og redusere ferdsel og bruk av eit større areal i fjellområdet

Villreinens bruk av området

«Alpinsenteret på Bjorli har utviklet seg til å bli et av landets store vintersportssteder. Dette genererer ferdsel og vintersportsaktiviteter inn i vestområdet og de vestlige deler av reinens vinterbeite områder. Hensynet til villrein har vært et tema i forhold til framtidig utvikling og tilrettelegging også i Bjorliområdet. (fra NINA rapport 800)» Området ble derfor utpekt til å være et fokusområde (SN15). Kongelberget er en del av fokusområdet Bjorli og vurderingen er at arealunntvikelsen på vinteren er mellom 50-90 %.

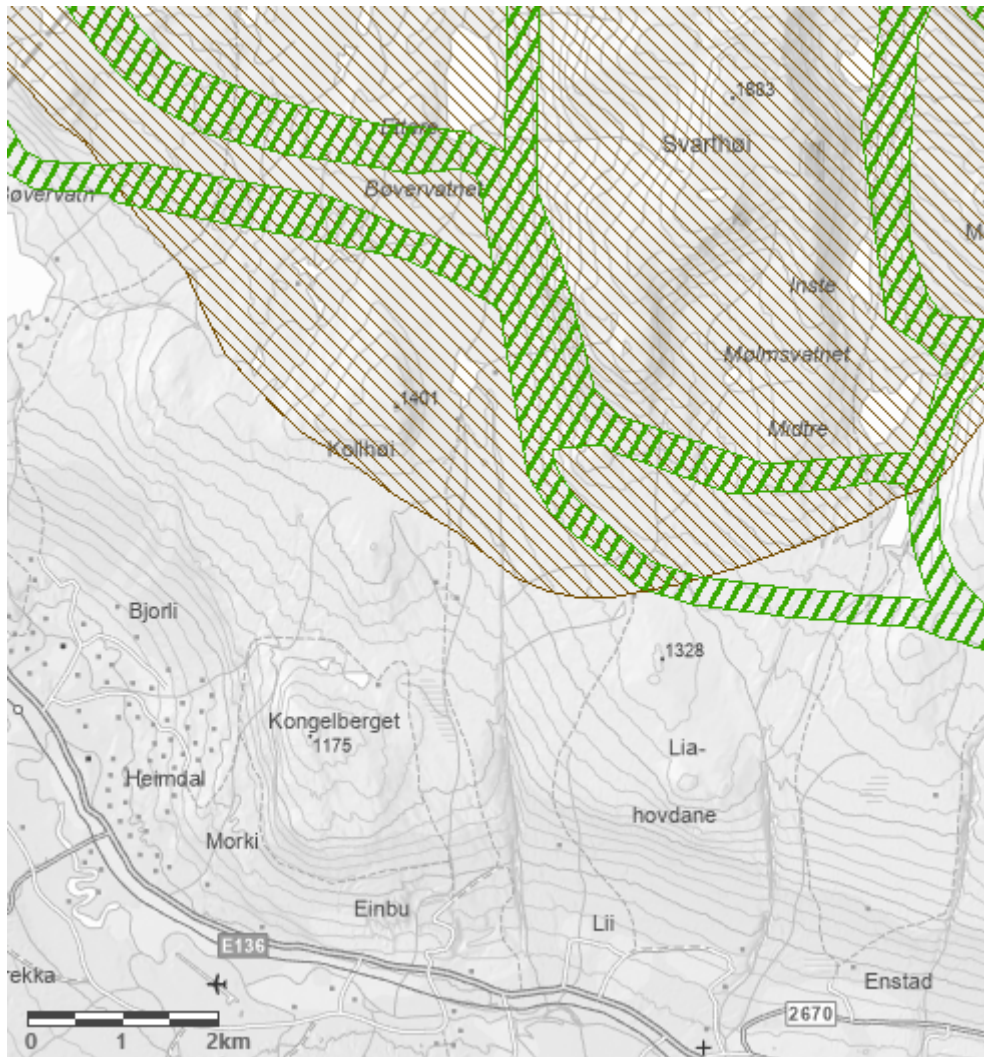
«GPS-dataene fra dette området har en økende tetthet med lokaliseringer fra heimfjellet i Bjorli og nordvestover mot de store fjellmassivene. Mye av dette er lokaliseringer fra barmarksperioden, men det er også noen fra vinterperioden. Observasjonene fra barmarksperioden er gjennomgående mer bygdenært enn det vi finner i løpet av vinteren. Denne delen av Snøhettaområdet er relativt marginalt hva angår vinterbeiter, og det er først når en kommer nord og øst for Svarthøområdet at en finner vinterbeiter av betydelig omfang. Dette gjenspeiles i de GPS-merka dyras bruk av dette området. (fra NINA rapport 800)»

Kart som viser registrerte villrein fra 1963 til og med 2019 i form av røde prikker. Grønne felt viser trekkpassasjene og oransje linje viser grensen for villreinområdet.

Løypa ligger helt inn på det som er definert som oppvekst- og kalvingsområde og trekkpassasje for Snøhettareinen (se kartet under).

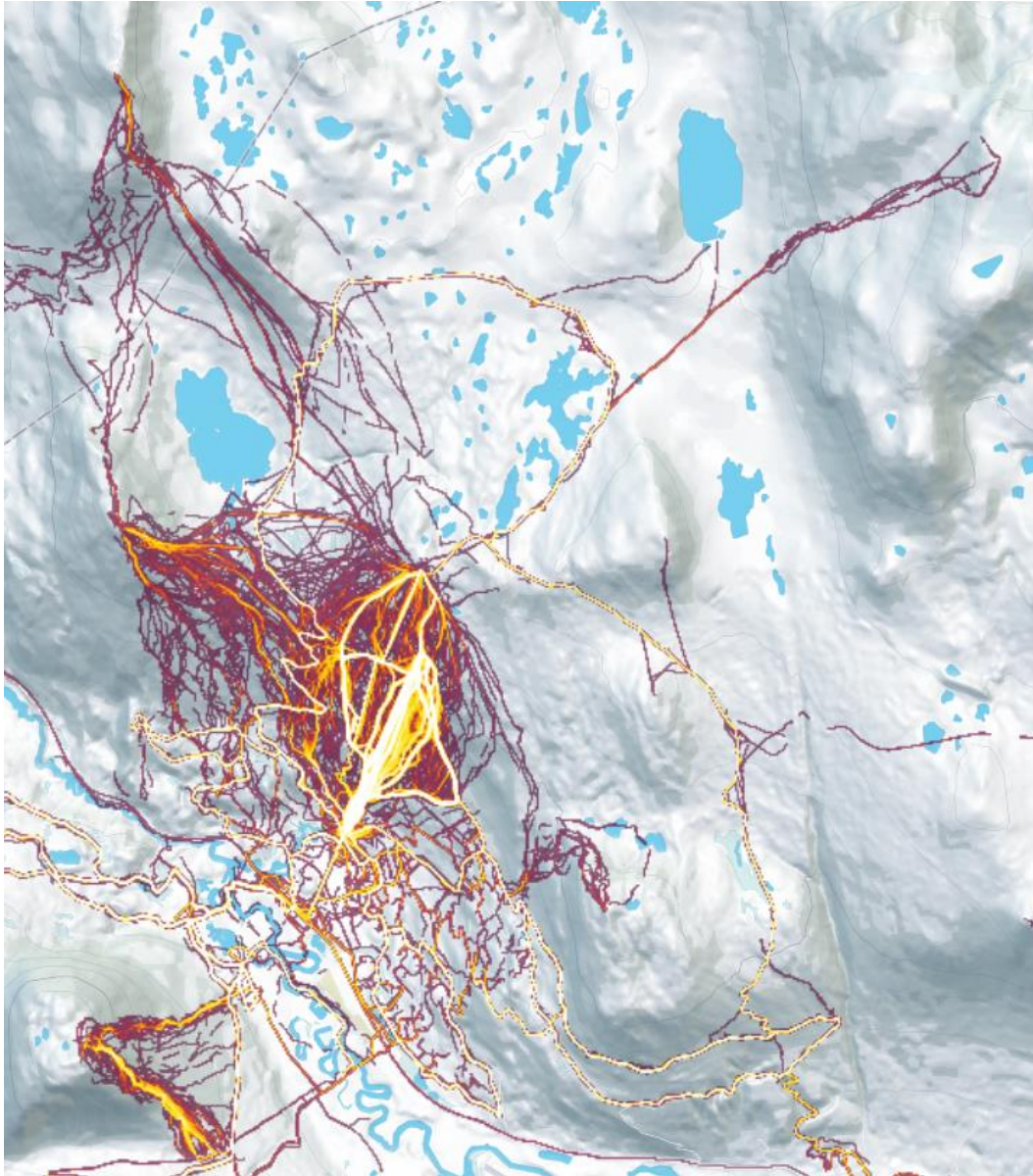

Kart som viser kalvings- og oppvekstområde i brun skravur og trekkpassasjer i grønn skravur.

Vurdering

Norge er i dag det eneste landet i Europa som har rester av den opprinnelige ville fjellreinen, og har derfor et spesielt ansvar for å ta vare på og forvalte villreinen slik at også fremtidige generasjoner kan oppleve levedyktig bestand av villrein. Snøhetta villreinområde er et nasjonalt villreinområde og en del av Europeisk villreinregion. Villrein er oppført som truet art på den globale rødlisten og som nært truet på den nasjonale rødlisten. Villreinen i Snøhetta er svært sky. Her reagerer reinen tidlig på menneskelige forstyrrelser og har lang fluktavstand. Villreinen lever i et ekstremt miljø og det skal lite til før villreinen blir forstyrret slik at det går på bekostning av kondisjon og reproduksjon. Villreinen i Snøhetta har utfordringer med produksjon og arealbruk. I april 2022 ble den første tilstandsklassifiseringen av de 10 nasjonale villreinområdene ferdigstilt. Snøhetta, sammen med fem andre områder, ble klassifisert som dårlig.

Det er tydelig fra GPS-dataene at villreinen unngår områdene rundt Bjorli. En videre tilrettelegging for aktivitet lengre inn i villreinområdet vurderer vi som forringende for villreinens aktivitet i området. Vi kan fra Strava-data se at Kongelbergløypa er mye brukt på vinterstid, men også at løypa tilgjengeliggjør andre områder hvor det vanligvis ikke er menneskelig aktivitet. Vi ser også at løypa fører til «spillover-aktivitet» inn i oppvekst- og kalvingsområder og inn i trekkpassasjer. Bjorli er stadig under utvikling og flere folk fører til et behov for flere tilbud som i tiden fremover vil sette Snøhettareinen under større og større press.

Kartet viser heatmap fra Strava, sortert på menneskelig vinteraktivitet i området rundt Bjorli med Kongelbergløypa øst for heisanlegget.

Som vist i kartet over registrerte villrein så har reinen brukt områdene rundt ved Kollhøi, Ettare Kongelberget og ned Myrane som er området skiløypa går i dag. En permanent fastsettelse av løypa, innenfor villreinområdet, vil bety mer arealunntvikelse for villreinen i det og i omkringliggende områder.

Forslag til vedtak

Villreinnemnda fraråder på det sterkeste at Lesja kommune innvilger søknaden fra Bjorli Lesja Løypelag om å gjøre Kongelbergløypa til en fast trasé. Siden prøveprosjektet med Kongelbergløypa startet har det tilkommet ny informasjon om tilstanden til villreinen i Snøhetta. Det lyser rødt og menneskelig aktivitet har gjort at tålegrensen for villreinen allerede nådd. Tilrettelegging av skiløyper innenfor villreinområdet vil tilgjengeliggjøre villrein fjellet i større grad, og føre til at flere personer bruker områder som kommer i konflikt med villrein.

Behandling

Forslaget til støttes enstemmig.

Vedtak

Villreinnemnda fraråder på det sterkeste at Lesja kommune innvilger søknaden fra Bjorli Lesja Løypelag om å gjøre Kongelbergløypa til en fast trasé. Siden prøveprosjektet med Kongelbergløypa startet har det tilkommet ny informasjon om tilstanden til villreinen i Snøhetta.

Villreinnemnda viser videre til naturmangfoldlovens § 9 (føre-var-prinsippet):

«Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.»

Det lyser rødt og menneskelig aktivitet har gjort at tålegrensen for villreinen allerede nådd. Tilrettelegging av skiløyper innenfor villreinområdet vil tilgjengeliggjøre villrein fjellet i større grad, og føre til at flere personer bruker områder som kommer i konflikt med villrein.

54-2023 – *Eventuelt*

Klima- og miljødepartementet har offentliggjort de skriftlige innspillene som ble innsendt i tilknytning til stortingsmelding for villrein. Se hvilke andre innspill som har kommet:

[Regjeringen ber om innspill til ny villreinspolitikk - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

Dialogmøte med utvalgene – sikter mot en dato i desember. Kommer det nye saker i mellomtiden så kan det tas i forbindelse (før eller etter) dialogmøtet.